

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2549 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 72 คน ครูผู้สอนจำนวน 2,080 คน และนักเรียนจำนวน 16,188 คน รวมทั้งสิ้น 18,340 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2549 ที่กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างรวม 385 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 35 คน ครูผู้สอนจำนวน 140 คน และนักเรียนจำนวน 210 คน จากนั้นจึงสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) มีขั้นตอน ดังนี้

2.1 สํารวจสถานศึกษาที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2549 ใน 6 อำเภอ คือ อำเภอบรบือ อำเภอชานุมาน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย และอำเภอยางสีสุราช พบว่า มีสถานศึกษาที่เปิดสอนตามหลักสูตรช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 72 สถานศึกษา

2.2 สํารวจบุคลากรในสถานศึกษาที่เปิดสอนตามหลักสูตรช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีบุคลากรของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 72 คน ครูผู้สอนจำนวน 2,080 คน และนักเรียน จำนวน 16,188 คน รวมทั้งสิ้น 18,340 คน

2.3 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง เกรจซี่ และมอร์แกน ได้ กลุ่มตัวอย่างรวม 385 คน

2.4 สุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีจับสลากรายชื่อสถานศึกษาที่เปิดสอนตามหลักสูตร ช่วงชั้นที่ 3 ได้สถานศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 35 สถานศึกษา

2.5 สุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีจับสลากรายชื่อบุคลากรในสถานศึกษา สถานศึกษาละ 11 คน เพื่อให้มีจำนวนบุคลากรเท่ากัน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 1 คน ครูผู้สอนจำนวน 4 คน และนักเรียนจำนวน 6 คน (ชั้น ม.1-ม.3 ชั้นละ 2 คน) ได้กลุ่มตัวอย่าง 385 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 35 คน ครูผู้สอนจำนวน 140 คน และ นักเรียนจำนวน 210 คน

รายละเอียดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งรายชื่อสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอ ดังตารางที่ 1-2

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างบุคลากร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามอำเภอที่ตั้ง

อำเภอ	สถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3		สถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 3-4		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. วาปีปทุม						
1.1 ผู้บริหาร	12	3	7	3	19	6
1.2 ครู	203	12	386	12	589	24
1.3 นักเรียน	1,011	18	4,245	18	5,256	36

ตารางที่ 1 (ต่อ)

อำเภอ	สถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3		สถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 3-4		รวม	
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
2. บรบือ						
2.1 ผู้บริหาร	11	3	7	3	18	6
2.2 ครู	187	12	327	12	514	24
2.3 นักเรียน	924	18	2,868	18	3,792	36
3. นาเชือก						
3.1 ผู้บริหาร	6	3	4	3	10	6
3.2 ครู	98	12	185	12	283	24
3.3 นักเรียน	504	18	1,829	18	2,333	36
4. นาอุดม						
4.1 ผู้บริหาร	4	3	3	3	7	6
4.2 ครู	64	12	139	12	203	24
4.3 นักเรียน	322	18	1,208	18	1,530	36
5. พัทธภูมิพิสัย						
5.1 ผู้บริหาร	9	3	4	3	13	6
5.2 ครู	152	12	212	12	364	24
5.3 นักเรียน	749	18	1,696	18	2,445	36
6. ยางสีสุราช						
6.1 ผู้บริหาร	3	3	2	2	5	5
6.2 ครู	46	12	81	8	127	20
6.3 นักเรียน	247	18	585	12	832	30

ตารางที่ 1 (ต่อ)

อำเภอ	สถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-3		สถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 3-4		รวม	
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
รวม						
ผู้บริหาร	45	18	27	17	72	35
ครู	750	72	1,330	68	2,080	140
นักเรียน	3,757	108	12,431	102	16,188	210
รวมทั้งหมด	4,552	198	13,788	187	18,340	385

ตารางที่ 2 แสดงรายชื่อสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม
เขต 2 จำแนกตามอำเภอที่ตั้ง

อำเภอที่ตั้ง	รายชื่อสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1-3	รายชื่อสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4
1. วาปีปทุม	1. บ้านหนองหัว	1. วาปีปทุม
	2. บ้านโลกสูงหนองเสียวหนองชี	2. นาข้าววิทยาคม
	3. บ้านหนองแสง	3. ดงใหญ่วิทยาคม รัชมังคลาภิเษก
2. บรบือ	1. บ้านบ่อใหญ่	1. บรบือวิทยาคาร
	2. บ้านซองแมว	2. เหล่ายาววิทยาคาร
	3. บ้านหนองคูขาด	3. หนองม่วงวิทยาคาร
3. นาเชือก	1. บ้านหนองแดงสหมิตร	1. นาเชือกพิทยาสรรค์
	2. บ้านเขวไร่	2. นาโพธิ์วิทยาคม
	3. บ้านชุมชนบ้านสำโรง	3. ปอพานพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก
4. นาดี	1. บ้านหนองไผ่ด้ามขวาน	1. นาดีประชาสรรค์
	2. บ้านเหล่าจั่น	2. ดงบังพิสัยนวการนุสรณ์
	3. บ้านสระบัว	3. มัชฌิมคงยาง

การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย

การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย ได้ดำเนินงานมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน
2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า จากตำราของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2538 : 85-86) ; ประยูร อาษานาม (2540 : 105-106) ; บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 38-40)

3. สร้างแบบสอบถามแต่ละตอนจากการศึกษาตามข้อ 1 และข้อ 2
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความเหมาะสมเบื้องต้น

5. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญแก้ไขและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประกอบด้วย

5.1 นายสมาน เรืองฤทธิ์ วุฒิศึกษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการสถานศึกษาหนองม่วงวิทยาคาร อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและโครงสร้าง

5.2 นางอาภาภรณ์ อินเสมียน วุฒิศึกษา กศ.ม. (การสอนประถมศึกษา) ครูเชี่ยวชาญ สถานศึกษานบ้านบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

5.3 นายสมจิต เมืองนาม วุฒิศึกษา กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) ครูชำนาญการพิเศษ สถานศึกษาบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

6. ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง แล้วปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูและนักเรียน โรงเรียนบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มละ 25 คน รวมจำนวน 50 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

7.1 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ด้วยค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวมทุกข้อ (Item-total Correlation) ปรากฏว่า มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.40-0.79

7.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามจากข้อคำถามที่คัดเลือกตามข้อ 7.1 แล้วหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ปรากฏว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

8. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. นำหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการประสานผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตอบแบบสอบถาม
2. นำหนังสือจากงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อชี้แจง รายละเอียดในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามฝากฝ่ายธุรการของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 35 สถานศึกษา จำนวน 385 ฉบับ ด้วยผู้วิจัยเอง เพื่อขอความร่วมมือในการให้ข้อมูล และนัดหมายขอรับคืนจากฝ่ายธุรการของแต่ละสถานศึกษาหลังจาก แจกแบบสอบถามแล้ว 1 สัปดาห์
4. เก็บรวบรวมแบบสอบถามแต่ละสถานศึกษา และตรวจสอบความสมบูรณ์ ในการตอบ กรณีได้แบบสอบถามตอบคืนไม่ครบ 17 ฉบับ โดยได้แบบสอบถามตอบคืน ครบทุกฉบับ

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด มาตรวจความสมบูรณ์ในการตอบ และ จำแนกตามข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อสะดวกต่อการกรอกข้อมูลในการวิเคราะห์
2. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพและศาสนา ด้วยคำร้อยละ
3. ตรวจให้คะแนนแบบสอบถามเฉพาะในตอนที่ 2 การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีเกณฑ์ในการให้คะแนน คือ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99)

ระดับการปลูกฝัง	ค่าคะแนน	
มากที่สุด	ตรวจให้	5
มาก	ตรวจให้	4
ปานกลาง	ตรวจให้	3
น้อย	ตรวจให้	2
น้อยที่สุด	ตรวจให้	1

4. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 ที่ตรวจให้คะแนนแล้ว ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ระดับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและนักเรียน ด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้าน โดยภาพรวม และรายข้อ แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 110)

ค่าเฉลี่ย	ระดับการปลูกฝัง	
4.51-5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	มาก
2.51-3.50	หมายถึง	ปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	น้อย
1.00-1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

4.2 เปรียบเทียบการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ทั้งรายด้านและโดยภาพรวม ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีสถานภาพต่างกัน วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่า F-test (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างทางสถิติ ได้ทดสอบผลต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffe')

5. รวบรวมข้อเสนอแนะแนวทางการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โดยการพรรณนาวิเคราะห์ สรุปเรียงจากความถี่มากไปหาน้อย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกเป็น

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพแบบสอบถาม ด้วยการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้วิธีหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมทุกข้อ และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา

2. สถิติวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเสนอผลการวิจัย ได้แก่

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ด้วยค่าร้อยละ

2.2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อศึกษาระดับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามความคิดเห็นของบุคลากร เป็นรายด้าน โดยภาพรวม และรายข้อ

2.3 สถิติทดสอบสมมติฐาน ด้วยการทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว ด้วยค่า F-test (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ทั้งรายด้าน และโดยภาพรวม ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีสถานภาพต่างกัน เมื่อพบความแตกต่างทางสถิติ ได้ทดสอบผลต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffe')

2.4 รวบรวมข้อเสนอแนะแนวทางการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน จากแบบสอบถามปลายเปิด สรุปเรียงความถี่มาก ไปหาน้อย